

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dező-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vizs. Elfizetéseik és hirdetések a
 száadásra nem állalkozik. Kézírtmányokhoz intézendők.

Nagyszombati hangulatok.

A végletek, az ellentétes hangulatok könnyen találkoznak. Dermesztő téli szél és bimbót fakasztó tavaszi lágy fuvalom; árny és fény; szivgyötrő, észbontó fájdalom és magáról megfeledkező, mindent megbocsátó, ujjongó öröm; az aranyos napsugár színes világa és a csilagtalan éjjel sűrű, vak sötétje, szinte hihetetlenül, mégis mennyi természetes kellemmel váltogatják egymást.

Erre gondolok és megértem a husvét ünnepét, természetesnek találom, hogy egymásmellé kerül a Kálvária és a ragyogó sziklasir; a nagypéntek fenséges siráma s az alleluja-ének; a töviskorona s a győzelmi borostyán; a szenvedés keresztje és a diadalmi zászló!

A feltámadást ünnepelem, lelkem mégis a Golgotát járja; körülöttem alleluja zeng s lelkemben mégis a fájdalomnak ezer jaja hallszik; husvét fényt látok, előttem a halált legyőző örök feltámadás, mégis a kereszt mellől nézem a muló világot: mert csak így éled a hitem, hogy nagypéntekem szenvedéseit megnyithi husvét reggele; csak így érzem igazán a kiegyenlítődés örök igazságát . . .

* * *

A felébredés fényében járunk s a Kálvária mégse néptelen soha; a husvét sziklasirból jóillatu vigasz árad felénk s az önzés hervasztó hevétől agyonégett lélek mégis a szenvedések fáját keresi; könnyebb, kellemesebb volna a sziklabarlang csendes hűsében megpihenni s mégis a nehezebb utat járjuk, ahol még könnyeinket is osztanunk kell . . . Miért, miért?

Eszembe jut egy régi babiloni mese. A jó Gilgames elveszti egyszer hűséges barátját. A jó barátnak veszte megrendíti: félni kezd a haláltól s orvosságot keres. Sok baj és szenvedés után a boldogok szigetére jut, ahol a nagy bölcs, Athasió elmondja neki, hogy a boldogélet fája tengerben terem. — A boldogságkereső a tengerbe merül s megszerzi az élet fájának egyetlen gyümölcsét, melynek birtokában boldogan siet kis tanyája felé. — Már-már célnál van, mikor a kígyó a jóillatu gyümölcsöt elrabolja s szeme előtt falja föl. A boldogtalan Gilgames pedig sir-sir keresvesen, de — majdnem hihetetlen! — könnyeiben vigasztalást talál . . .

Az élet, a boldog élet fáját keres-

sük mi is: hozzálátunk — fogunk mindenhez, — törtetve küzdünk nagy álmainkért s hisszük, hogy egykor boldogok leszünk. Kopár mezőkön futunk végig, hogy elérjük epedésünk rózsafáját s mire odaérünk, kezünkben hervadnak el szép virágai. Aranyok becsüljük a talmi kincset s csak nagy későn vesszük észre, hogy hitvány játékpénzt szorongatunk kezünkben. És messze-messze elbolyongunk keresni a boldogság követ, de csakhamar szerte foszlандó illúzióink, mert amiért lelkesedni tudtunk, nem drága gyöngy, de aljas sárgöröngy . . . És úgy megállunk kis Kálváriánk tövében, úgy el-elsíratjuk a csalódás napjait, de boldogtalanok — tudja Isten — azért nem vagyunk, mert a bukás, a csalódás nagypénteki kereszt, mely rámutat a kiengesztelő nagy allelujára s eszünkbe jut, hogy nem csak nagypénteki könnyekre születünk, hanem husvét örömeinkre is . . .

* * *

Az első nagypéntek idejét forgatom elmémben. Ugy volt akkor is, mint mindig: az erkölcsi jónak, a szellemi tökéletesnek bukni kellett csak azért, mert tökéletes, mert nem kötötték előítéletek, mert nem ismert megalkuvást, mert világokat alkotó, fönséges terveiben nem tudott lealacsonyodni a hétköznapiasság szürkeségébe, mert kimagaslott az emberek közül, mint a piramis, a homoksivatagból, mert minden kimondott szava mázsányi sullyal hullott az igazság mérlegébe, mert megjelenése élő szemrehányás volt a vaskos elfogultsággal, leszámolt ármanyos gonoszság szomorú világának.

Fülemben zúg a felzaklatott aljas szenvedélyek háborgó szava, mely megcsúfolni, meggyalázni, keresztrevonni, sirbatenni akarja az élő igazságot. — Az ördögi terv nem sikerült: a gyűlölet pecsétjével lezárt, az irigység éberszemeivel őrizett sziklasir felpattant husvét hajnalán, az alleluja-zengés elnémítá az átkozódók szavát s az égi szent igazság tündöklő sugára ragyog, zeng, illatoz, mint a mesebeli drágakő, és hódító utra kél, hogy örök fényt hintsen a nemzetek útjára.

Ezt a husvét fényt keresem szememmel s jobb volna tán tovább nem szólanom, mert fájó kimondani a valómást: nekünk kicsi jutott az allelujából.

— Az igazság után indított hosszú huza-vona tiszta produktuma mindennek mondható, csak igazságnak nem, ez az egy bizonyos.

Bizony, ha valaki megkérdené tőlem, miért van bekötve az igazság isten-asszonyának szeme, csak ezt válaszolnám: ne tudja meg soha szegény Justice, hogy ki vágta képen,

Hiszem, kemény a szó, de husvét gondolat.

* * *

A kiválasztott, nagyratörő lelkek első jellemzése: a szabadság szeretet. — Az igazi nagyság nem tűr szolgaságot, el nem viselheti, hogy lelkét láncra verjék. — Az örök husvét egy tavaszi fuvalom, mely életre kelti a szabadság csiráját, megneveli azt az igazi szabadságot, mely az alleluja szentelt akkordjaiban zengi el himnuszát: nem láncol le miniket mulandó enyészet, van bennünk a lelki megújulásra, szellemi s erkölcsi erőink teljes kifejtésére isteni képesség! Erre áhítoznak az ihletet lelkek!

Mások csak hadd énekeljék a megalkuvás, a mulandóság dalát, én a jobb lelkekhez csatlakozom s az alleluja-zengés önérzetes szavával kiáltom a világnak: Lesz még felébredés! Lesz még egyszer ünnep a világon!

Sp.

Gróf Czernin Bécsbe utazott.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) A Magyar Távirati Iroda jelenti Bukarestből: Gróf Czernin külügyminiszter ma délben szűkebb környezetével visszautazott Bécsbe. Az osztrák-magyar delegáció több tagja itt marad, hogy a békeszerződés gazdasági részét kidolgozza. Ennek elkészülte után Czernin újra visszautazik Bukarestbe, hogy a békeszerződést aláírja, Kühlmann báró német külügyi államtitkár együtt utazott el Czerninél.

Megegyezés létesült a román buzára és petroleumra.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelenik a M. T. L.-nak: Gróf Czernin és báró Kühlmann ma délben a román megbízottakkal együtt aláírták a petroleum szállítására valamint a gabona és egyéb mezőgazdasági cikkekre vonatkozó egyezséget. Czernin és Kühlmann dél után fél 2-kor elutaztak.

Az új muszkavilág.

Az alábbi adatokat a bécsi Fremdenblatt 80. számából merítettük, feltétlenül hírt érdemlők.

Aki a cári Pétervárt ragyogásában és a benne tolongó egyenruhás tömegével látta s aki a lukullusi élvezetekben uszott Moszkvára visszaemlékezik, nem képes e két orosz fővárosban eligazodni. Mintha átok felelődnék rajtuk, a halál lehellete vonul végig az utcákon, a nyugtalan, előretörtető ember-tömegek mintha betegek volnának és nem tudnák, hogy voltaképpen mit és hova akarnak? Az annakelőtte oly díszes és tiszta terek undorítólag piszkosak. Az utolsó forradalommal együtt az utcaseprők is eltűntek, mert ezek is a mai felfordulás mellett valahol fontos kormányügyekkel foglalkoznak.

Aki csak némiképpen írni és olvasni tud, könnyen juthat magas, felelősségteljes polcra, ha a divatos forradalmi szövegeket le tudja darálni, akár érti is azoknak a jelentelményét, akár nem. Moszkvai lapok írták, hogy pl. Kolontai kultuszminiszternő asszonynak sokat ígérő kormánya alatt egy analfabétát választottak meg középiskolai igazgatóvá.

A szétkergetett diplomás mérnökök helyett lakatosinasokat tesznek a konfiskált gyárak fővezetőivé, melyek ennek folytán csakhamar megállanak és újabb kenyér nélkül való munkástömegeket bocsátanak az utcára. Ilyen körülmények mellett pl. néhány gyár a bejáviki kerületben eladta a hajtószijszjakat, mert a bőrnek most magas ára van, de mert utóbb nem tudták a szijjakat mivel pótolni, a szükségből visszahívott mérnökök és munkavezetők sem tudták a katasztrófát elkerülni.

A moszkvai forradalmi törvényszék elnökétől egy többször már lopásért megbüntetett szokásos tolvajt választottak, ami ugyan állítólag elnézésből történt meg, de azért tény marad, hogy megválasztották. A „Ruszkije Vjedomszti“ közöl néhány elfogadási és bírósági parancsot, melyek annyira tele vannak helyesírási hibákkal, hogy alig lehet kibetűzni. A rendes bíróságokat megszüntették, a bírák, ügyészek, hivatalnokok szélnék eresztettek és kenyér nélkül vannak.

A művelt osztályokban uralkodó nyomorrettenetes és annál türehtetlenebb, mert még csak felpanaszolni sem szabad. Amely hírlapok az uralkodó visszaéléseket kissé erősebben szellőztetni merik, legott forradalomelleneseknek nyilvánították és bezáratnak, a sajtókat a bolsevikiek számára elhurcolják s a pénztárban található pénzkészletet zsebre vigják. Így járt a dúsgazdag „Ruszkije Szlovo“ című moszkvai hírlap, mert elég vakmerő volt Krylenko zászlós-generalisszimust megbírálani. És hasonló „büntetést“ miatt a szociálforradalmárok egyik vezetője, kit a márciusi forradalom a szibériai száműzetésből visszahozott s ki utóbb Moszkva polgármesterévé választott, 10000 rubel pénzbírságra és fogságra ítéltetett.

De a munkásoknak is kezd rosszul menni a dolguk. Az első mámor elpárolgott s itt a kijózanodás!

A 10—25 rubel (egy rubel á 5 koronával) napibér dacára, melyet még a legkitűnőbb vezetés alatt álló gyárak sem tudtak

fizetni, persze még a megszabott 8 órai munkaidőt sem tartották be. Az időnek a felét gyülekezésekkel, határozatok hozatalával, dohányzással, ácsorgással töltik ki. Meg aztán a mindennapi kenyér után futkosás is sok időt vett igénybe, hiszen órákig kellett végtelen sorba állani, míg az ember a szűkre mért kétharmad fontnyi (50 grammnyi) adaghoz jutott, a nyersanyag elmaradt, a gépek megrozsdásodtak, a kormánytól ígért subvencio sem jött meg.

Az éhség és munkahiány megrendítette a bolsevikiekbe vetett hitet is. A munkások egy része most szívesen hallgat az anarkista kommunista tanokra, ezeknek közlönye a „urevetnik“, másik része határozottan ki kezd józanodni. Azt, hogy az orosz munkások többsége valami határozott politikai dogmára esküdnek, nem lehet állítani. Ehhez hiányzik nála a szükséges ítélőképesség, meg a távolbalátás.

Tulnyomóan analfabéták, földrajzi vagy nemzetgazdasági fogalmaik egyáltalában nincsenek. Annál készségesebben követnek valkon mindenkit, a ki nekik több élvezetet és nagyobb anyagi hasznot ígér.

Erkölcsei támaszték hiányában a vas-szükség hajtja őket, innen van, hogy ugy a két fővárosban, mint az egész országban légió számra alakulnak az apachok és huli-gánok bandái, melyekhez azonfelül számtalan eldurvult katona meg csavargó csatlakozik. Életveszélyes dolog, este Pétervárot vagy Moszkvában az utcán járni, mindenütt terror és fegyelmetlenség uralkodik. A rosszul megvilágított utcák sarkán gyanus alakok mustrálják a járóelőket, mintha csak zse-beiket akarnák kikutatni. Büntetéseket ott az urak, akár polgári, akár egyenruhában; a kormány védelme alatt biztosságban érzik magokat az elfogatás előtt; a hol csak tehetik, úzik véres mesterségüket. Itt lövések dördülnek el, amott éles fölkiáltások hangzanak fel, az emberek rémülve szétrebbennek s lakásaikba igyekeznek menekülni. Ámde itt sem biztosak, mert éjjel kezdik a vörösgárdák s azok, kik ilyeneknek mondják magukat, házkutatásaikat és elvisznek mindent, a minék csak értéke van.

Mindenféle görbe utakon még mindig igen sokat lehet keresni. Mig a nagytő negézik, akadnak elég számu vörös gárdisták, álforradalmárok és csempészek, kik rengeteg pénzt zsarolnak és abból dorbézolnak. A cári uralom alatt is voltak korupciók és megvesztegetések, de a maiak sokkal, de sokkal kolosszálisabbak. A kormánybizottságok és sowjetek nem számolnak az általuk konfiskált magánvagyonokról és bankpénzekről, valamint a számadás nélkül kibocsátott papírpénzről az u. n. Kerenszkibankókról, melyek 20 és 40 rubelről szólnak, de sem folyó, sem sorszájuk nincs és még aláírás sincs rajtuk, kényelmi szempontból (!).

Gyári leányokat, de számos iskolás és bolti elárusító kisasszonyt láthatni, kik egyszerre megmagyarázhatatlan fényűzést fejtenek ki és ezeket költenek ruhára. Az új gazdagok mindenestre csunyábban és otrombábban viselkednek, mint a régiek, a

kik legalább jó művészies ízlést tanusítottak.

Ha a bolsevikiek nyomoruságot hoztak a városokra, a vidéken sem jobbák a viszonyok. Az északi kormányzóságokban, le egészen Rjazánig, éhínség uralkodik. Már rég nem látnak ott kenyeret, de még csak annyi krumplit sem, hogy a lakosokat az éhhaláltól megmentse. Délen és a déli Középoroszországban van ugyan mit enni, sőt főlöleg is volna, de nincsenek lerakódó helyek, sem elég közlekedési eszközök, hogy a másutt szükséges gabonát és húst elszállíthatnák és már Szibéria sem hajlandó gazdaságából valamit átengedni.

A termékeny vidékeken is a kényszerkiszajátítás rengeteg zavart és igazán vandál pusztítási dühöt támasztott. Az udvarházak elhamvasztattak, a marhaállomány megsemmisítették, a gazdasági gépek elpusztították. Az eljárás mindenütt egyforma. A parasztság szánon és zsákokkal, gyalog vagy lóháton, asszonyostul, gyerekestül neki indul az udvarháznak. Először felrakják a buzát és elhajtják a marhát, miközben ki-ki lárma-val és szidalmakkal minél többet igyekszik megkaparítani a szomszédjánál, persze a ki bírja, az marja. Például Wjazemszky hg jószágán egy asszonynak minden haját kitépték, mert nem akarta az általa megragadott ezüstveretű urasági szánt elereszteni! Az udvarházban azután a fehér és ezüstneműt s a házi felszerelvényt s mi egymást eivakodás között felrakták, végül a házat a szerencsétlen birtokosok feje fölött fölgyújtották és azzal, a mi rajtuk volt menekülni hagyták.

A parasztszobákban, melyekben csak egy hemzseg a sok bűdös féreg, láthatni most mindenféle drága, de eltört butort, zongorát, festményt. Itt ott egy muzsik piszkos bocskorával egy drága bársonydiványon nyújtózkodik, míg a gyerekek egy írógépen játszanak, vagy kiszakítják a hurokat a zongorából, hogy egy balalajkára feszítsék. Vanak persze falvak, melyek nem jutnak hozzá, hogy ezekben a rablónadjaratokban részt vehessenek és azért irigylük a többiektől a zsákmányt. És ezért azután az egyik falu a másikkra tör, valóságos csatákra kerül el-esettekkel és sebesültekkel. A gyűlölség, az általános pusztítás, düh a vidéken is ugyanazt az anarkiát eredményezik, mint a városokban.

Most már belátják, hogy a sokat magasztalt földkiszajátítás a parasztszobák részére, semmiféle jót nem eredményez, de kivihetetlen is. Az sem rendszeresen nem műveltetik, sem a sztrájkolók között föl nem osztható és ezért egyes községek már fölkerítették az elűzött földbirtokosokat, térnének vissza és vegyék ismét át földült birtokaikat.

De még más tekintetben is tarthatatlan állapotokat teremtett a birtokok elpusztítása. Az orosz kormányzóságokban tudvalevőleg az u. n. zemstvo (járásai vagy vidéki) közigazgatás rendszere allott fenn, melynél a földbirtokosok nevezetes szerepet játszottak és a legnagyobb terheket viselték. Ezek a zemstvárok tartották fenn az iskolákat és kórházakat, ők ügyeltek a közutakra és középületekre, szóval kezeikben a járások összes kulturális élete összpontosult. Ámde most minden forrás kiapadt, a földbirtokosok tönkre vannak téve vagy elűzettek, a parasz-

tok pedig nem fizetnek. Az új orosz demokrácia igen sokat követel és kap ugyan az államtól, de maga egyáltalában nem fizet semmiféle adókat és illetékeket. Így kellett pl. a tambowi kormányzásban az abszolút pénzhány miatt a beteget a kórházakból elbocsátani, de még a bolondokat is az örültek házából elküldeni, mert sem őket, sem az öröket nem lehetett ellátni. Épp ily szomorú a falusi iskolák állapota.

Hogy hova fog mindez vezetni, nem lehet még megmondani, mert hát az orosz krízis még egyáltalában nem érkezett a megoldás stádiumába. Segítség csak kívülről jöhet. Ezt maguk az oroszok legjobban érzik. Ugyanezért a legtöbb orosz a német és osztrák-magyar seregek előretörését nem úgy tekinti, mint az ellenség közeledését, hanem mint a szabadtörök eljövételét üdvözlök.

Ime a perspektíva, melyet az új demokrácia nyújt.

Hogy is mondja a magyar ember? Jobb a más, mint a maga kárán okulni.

Hivatalos közlés a nagy csatáról.

Berlinből jelentik: a tegnapi esti sajtóértekezlet után hivatalos közlést adtak ki, amely megállapítja, hogy a győztes német csapatok Franciaországban győzelemről győzelemre haladnak, bár a szabad harci területen a menetelési követelmény csekélyebb lett. A vasúti összeköttetést a fronton ismét helyreállították és az előnyomulásnak megfelelően tovább kiépitették.

A legutóbbi előnyomulás alkalmával a német csapatok elérték a nagy vágányokat, az amerikai építési vasutvonalat is, mely Mont-Didieren keresztül Amienst Párisal összeköti és ezzel elvágták az ellenséges frontmögötti nagyon fontos összeköttetést.

A német csapatok Amiens előtt állanak, a foglyok száma napról napra nő, az angolok veresége egyre nagyobb terjedelmet ölt. Nem kétséges többé, hogy Hindenburg a legközelebbi időben újabb csapásokat mér ellenfeleire.

Szalonikiból elszállítják az angol csapatokat.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A svájci lapok szerint a versaillesi haditanács elrendelte valamennyi rendelkezésére álló csapatoknak a frontra szállítását. Valószínűleg a Szaloniki körül álló angol csapatok szintén utban vannak Franciaország felé. Az olasz fronton harcoló angol, francia csapatokat szintén Franciaországba szállítják.

Mikor jó az ukrán gabona?

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Windischgraetz herceg miniszter Landwehr Ottokár közlelmezési miniszterrel és Seidler miniszterelnökkel közlelmezési kérdésekben tanácskozásokat tartott. A tanácskozások a körül fogynak, hogy mikor és mily mennyiségben várható Ukrajnából és Romániából élelmiszerfeleslegek. Windischgraetz az éj folyamán visszautazik Budapestre, de husvét után újra Bécsbe megy, hogy folytassa a tanácskozásokat.

70,000 fogoly, 1100 ágyu a zsákmány.

Berlin, március 29. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

A Scarpe mindkét oldalán vívott helyi harcokban betörtünk a legelől fekvő angol állásokba és több ezer foglyot ejtettünk.

Albert mellett és attól északra az angolok folytatás eredménytelen és veszteségteljes ellentámadásukat.

A Somme és az Ance között újból támadtunk. Az ellenséget régi állásaiból és a vitézül védett falvakból Varfűseen. Abancourton és Plessier-en keresztül nyugatra és északnyugatra vetettük vissza. A franciák új harcvonalunk egyes szakaszai ellen Montdidiers és Noyon között több ízben heves ellentámadásokat intéztek, amelyek súlyos veszteségeik mellett meghiusultak.

Az eddig megállapított zsákmány a csata kezdetétől hetvenezer fogoly és ezeregy száz ágyu. Ezek közül Hutien tábornok hadserege maga negyvenezer foglyot és hatszáz ágyut szállított be.

A lotharingiai arcvonalon tovább tartott a fokozott tüztevékenység.

Richthofen báró százados hetvennegyedik légi győzelmét aratta.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Az olasz harctéren nincs ujság.

Budapest, március 29. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Keleten és Olaszországban lényeges esemény nem történt.

A vezérkar főnöke.

Az angol hadsereg bekerítése.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik az Estnek: Valószínű, hogy a német trónörökös seregének bevonulása Mont-Didierbe, valamint a németek új támadása Arrastól keletre abba a veszedelmes helyzetbe hozta az angol frontot, hogy egy részét két oldalról bekerítik. Noyon elvesztése Párisban nagy izgalmat okozott. A szocialista lapok gúnyosan és hevesen támadják Clemenceaut, a Matin ezt írja: ez a csata az angolok és franciák közös harca, mely mindkét ország sorsát el fogja dönteni. Az Echo de Paris jelentése szerint két nap múlva új csata kezdődik, amely az ántánt helyzetét meg fogja javítani. Albert eleste veszedelemmel fenyegeti Amienst, mert Albert után néhány szakaszon kívül semmi erős akadály nincs már Amiens felé.

Hágából jelentik: A Rotterdami Courant jelentése szerint Mont Didier elfoglalása után az angol hadsereget a körülkerítés fenyegeti. A németek által szerzett stratégiai előnyök nemsokára veszedelmekké válhatnak a brit hadseregére.

Az ántánt folytatni akarja a háborút.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A Manchester Guardian az angol kormánytól sugalmazott jelentést közöli arról, hogy az ántánt kormányai szilárdan el vannak köelve, hogy a háborút folytatja és semmi áron sem kezd tárgyalást a központi hatalmakkal. Az ántánt megmarad régi harci céljai mellett.

Olaszország kész segíteni szövetségeseit.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Orlando olasz miniszterelnök táviratot küldött Lloyd Georgehoz, mely szerint Olaszország a legnagyobb készséggel siet a szorongatott helyzetbe jutott szövetségeseinek segélyére és kész minden segítő erejét felajánlani Angliának.

Clémenceau bizik.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Párisi jelentések szerint azon képviselők, akik tegnap délelőtt Clémenceau miniszterelnökkel tanácskoztak, a tanácskozás után azzal a benyomással távoztak, hogy a német offenzíva ereje csökken. Clémenceau állítólag kijelentette, hogy meszszenelő előkészületek történtek az ellenség feltartóztatására.

Czernin a román békekötésről

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Gróf Czernin röviddel megérkezése után fogadni fogja Bécs város küldöttségét s felvilágosítást fog adni arra nézve, hogy a román békekötés mily befolyással lesz a monarchia élelmezésére. Ugyanakkor Czernin az általános helyzetről is fog beszélni, mert a delegációt a husvétünnep miatt nem lehetett összehívni.

Két színház Nagyváradon.

Erdélyi Miklós szinigazgató tervei.

A lapok közléseiből már értesült a közönség azokról a mozgalmakról, amelyek Nagyváradon egy második színház létesítését célozzák.

A háborus viszonyok hozták felszínre ezt a régebben lappangó tervet.

A pénzbőség, a város lakosainak gyors megnövekedése a színházlátogatók számát annyira megszorította, hogy a színházba vágyók igen tekintélyes része nem tud színházba jutni, a jegyeket egy héttel előre már lefoglalják s így még a már jól ismert régi selejtesebb daraboknál is zsufova van a Szigligeti színház.

És ez nemcsak Nagyváradon, de az ország több nagyobb vidéki városában is így van, mutatja az is, hogy Debreczenben és Kolozsvárott már két színház működik.

Kabos Gyula színháza.

A Szigligeti színtársulat volt tagja Kabos Gyula, mint említettük, kérvényt adott be Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalához, amelyben engedélyt kér, hogy a Vigadóban színelőadásokat tarthasson. Társulataival egyfelvonásos színdarabokat adna elő.

Kabos Gyula a Vigadó bérletére már meggyezett a tulajdonos részvénytársasággal s a Vigadó átalakítására is már tárgyalásokat folytatott.

A rendőrkapitány a játszásra az engedélyt megadta, azzal a kikötéssel, hogy ha Nagyvárad városa a Vigadó átalakítását és eredeti rendeltetésétől elvonását engedélyezi.

Annak idején ugyanis Nagyvárad városa azzal a határozott kikötéssel adta el a Fekete Sas és Zöldfa épületeit dr. Adorján Emilnek, hogy köteles egy nagyszabású, modern, diszes, a város színvonalának megfelelő Vigadót építtetni. Ezt a kikötést csak azért fogadta el dr. Adorján Emil, mert látta, hogy a város feltétlen ragaszkodik ehhez a feltételhez. A Vigadó a hozzátartozó mellék-helyiségekkel nemcsak az épület egy tekintélyes részét foglalja el, amelyet jövedelmében lehetett volna kihasználni s ezenkívül még jó néhány százezer koronába is került.

Most kérdés, hogy amikor Nagyváradnak egy ilyen modern, szép, nagyvárosias Vigadója van, amelyre a háboru után a normális viszonyok beállásával nagy szüksége lesz a városnak.

A Kabos Gyula kérvénye tehát a főkapitány engedélyével még nincs elintézve, hanem a törvényhatóság elé kerül a dolog.

Rimler Károly polgármester a kérelmet kiadta dr. Thury László városi főügyésznek, hogy adjon véleményt, érinti-e és mennyiben a Vigadó színház céljaira való átalakítása és felhasználása a város érdekeit.

Erdélyi Miklós második színháza.

Erdélyi Miklós, a ki ezidő szerint egyedüli jogosított szinigazgatója Nagyváradnak, szintén komolyan tervezi egy második színház felállítását.

Tárgyalásokat kezdett a Katolikus Kör vezetőségével, hogy második színházát a Kör nagytermében rendezné be, megfelelő alakításokkal.

Ezt a helyiséget azért szeretné Erdélyi, mert a nézőtere oly nagy, hogy annyi ülő és álló helyet könnyen lehetne benne elrendezni, mint a Szigligeti színházban van. Akusztikája pedig páratlan Nagyváradon.

Erdélyi akként tervezi, hogy a színtársulat kibővítésével a Szigligeti színházban az operetteket, s más könnyebb és vigabb darabokat adnának, míg a Kör nagytermében értékesebb drámákat, klasszikusokat és operákat adnának elő, amire a terem kitűnő akusztikája folytán főleg alkalmas.

A tárgyalások a Kath. Kör vezetőségével még csak a kezdet stádiumában vannak.

Egyik helyi lap tegnapi számában ebből is igyekszik felekezeti kérdést csinálni, azonban azt hisszük, hogy ha a terv megvalósulna, a város közönsége éppen a Kath. Körben igen szívesen látogatná a művészi értékű előadásokat. Maga az a tény, hogy a Kath. Körben kerül esetleg színre valamely darab, már kezesség lesz annak kifogástalan irodalmi és művészi értéke mellett.

A régi nyári színház.

Amióta a Weiszlovits testvérek Nagyvárad régi, sok igaz művészetet látott nyári szinkörét renováltatták, bizonyos joggal kérheti bárki, hogy miért kellett Nagyváradon, a város végén egy csak kívül csinos, de belül teljesen alkalmatlan új nyári szinkört építeni, mikor itt van egy óriási, minden tekintetben pompás nyári szinkör, a város kellő közepén.

Ezt tudja Erdélyi Miklós is, aki kísérletet tett már korábban, hogy társulataival itt tartsa a nyári előadásokat. De az általa kitott szinkörken sem villanyvilágítás, sem vízvezeték, sem pedig ülőhelyek és más berendezések nincsenek. Ezek berendezésére pedig a tulajdonosok nem vállalkoznak s mindent a szinigazgatóknak kellene berendezni.

Eddig ezen tört meg a szinigazgató azon törekvése, hogy a régi szinkört kibérelje.

Mint értesülünk, most ezirányban is megkezdte a szinigazgató a tárgyalásokat.

A polgármester nyilatkozata szerint Nagyvárad városa nagyban elősegíthetné és bizonyára elő is segítené, hogy Nagyvárad második színháza a régi szinkörben nyerne otthont. A város elkészítené a vízvezetékét és villanyvilágítást, átengedné az új nyári színházban még meglévő berendezést s ezzel elősegítené a szinigazgatót törekvéseiben. Hogy pedig egyéb kiadásokat teljesíthessen a szinigazgató, a még két évre szóló concessziót öt évre meghosszabbíthatná a szinigazgató.

A tulajdonosoknak pedig nemcsak az az előnyük volna meg, hogy üresen heverő objektumok jövedelmező lenne s ezzel értékben nagyot emelkednék, de a színház udvarán levő pompás éttermük, a régi híres Bazárkert is nagyjövödelmü helyiséggé válnék. Baj

az, hogy a régi szinkör helyisége nem fűthető és így csak nyári előadásokra alkalmas.

A közeljövő mutatja meg, hogy a tervezésekből mi válik valóra.

Hova lett az aprópénz ?

A piacon, kereskedésekben és a falukban mindenütt nagy zavarokat okoz a kis aprópénzek hiánya. Amikor nem kimondottan cserekereskedésről van szó, bár ez a leggyakoribb eset, — tojásért, disznóhúsert kapni csizmát, cukorért, dohányért lisztet, tojást vagy megfordítva — akkor az aprópénzhiány nagy drágításoknak az oka.

Manapság a pénz a koronánál kezdődik, Fillérről senki se beszél, legfeljebb csak akkor mondja ki az üzletember ezt a szót: fillér, ha a koronán felül kell azt fizetni. Koronán aluli fillért még csak bélyeget és gyufát lehet kapni. Igaz, hogy a szivarnak és cigarettának ára is fillérré szől, de ezeket is már koronában kell fizetni némelyik trafikban. Az egy és két filléresek tehát, mint fölöslegesek, lassankint eltűnnek a forgalomból.

Egy fillérest visszaadni azelőtt sem volt divat, hozzászoktak tehát az emberek ahhoz, hogy az akitől vásároltunk, a fillérest a maga nyereségéhez számította. A vásárló közönség nem vesztett, de az eladó igen szép jövedelemre tett szert s éppen azért szívesen állapította meg cikkeinek árát 15, 35, 75 fillérekben.

Ma már azonban öt fillért se adnak vissza, hanem ahelyett trafikokban levélbélyeget kapunk. A 15 filléres bélyeg vásárlásánál áll ez elő, mert legtöbbször 20 filléresel fizetünk, s kapunk egy 15 és egy 5 filléres bélyeget. Ha ezeket az 5 filléres bélyegeket megtartanók, a legközelebbi bélyegvásárlásnál már csak 10 filléres bélyeget vennénk s nem fizetnénk rá az üzletre, de a legtöbb embernek más a dolga, minthogy ilyen 5 filléres bélyeg eszébe jusson. Így aztán mindig új és új 15 filléres bélyeget vásárol az ember. Kapunk azután 3 filléres bélyeget is, de ez mindjárt halálra van ítélve, mert ha egy darabunk van belőle, közönséges levél feladásánál nem használhatjuk, addig pedig nem igen várunk, míg felszaporodik annyira, hogy egy levélre ragaszt-hatjuk.

Ugy látszik, hogy a vidéken gyűjtik és kivonják a forgalomból a vas- és rézfilleket, lehet, hogy csak azért, mert nem vásárolnak érte, nincs szükségük semmire. Az így gyűjtött aprópénzt 10—20 fillér ráfizetéssel vásárolják a nagyforgalmu üzletek, kereskedések. Ezért újból ismételhetők az aprópénzrekvirálások a vidéken, de lehet, hogy ha alkalmas módon erre felhívják figyelmét, magától is forgalomba hozza az aprópénzt a falu.

* A Városi kávéháznak rövidesen új gazdája lesznek. Hercz Imre és Orlei József, az ismert két szakember veszi át a pompás kávéházat, átalakítja s új berendezéssel adja át a közönségnek. A kávéházban viszontlátja a közönség a népszerű Orlei Józsefet, a szerény, kedves és szakmájában első kávést, akinek jelszava: Mindent a közönségnek. Jó, izletes ételekről és italokról Hercz Imre gondoskodik. Cigányzene, jó kiszolgálás.

Oroszországból visszatérő foglyok a határról üdvözlik a Tiszántúlt.

Kedves és nagyon jól eső üdvözlést hozott tegnap néhány képes levelezőlap a *Tiszántúlnak*, amelyet Oroszországból visszatérő magyar katonák a határ átlépése után adtak fel a 451. számú tábori postánál. Boldog húsvéti ünnepeket kívánnak, szívből jövő őszinte jókívánataikat fejezik ki a Tiszántúlnak. A Tiszántúl pedig szintén igaz szívből tehmácsolja nemcsak a maga, hanem olvasóközönsége üdvözlését is a magyar földre ért, fogságból szabadult, értünk szenvedő magyar katonáknak.

A március 17-én kelt egyik képestevelevezőlapon a következő sorok állanak:

Tekintetes Szerkesztőség!

Orosz hadifogságból visszaszökött bajtársaimmal együtt (összesen 20) a húsvéti ünnepek alkalmából szívből jövő őszinte jókívánatainkat fejezzük ki a tek. Szerkesztőségnek.

Balázs F. einj. freiv.

A többi levelezőlapon a következő aláírások olvashatók: Molnár Sándor, Pázmány Pál, Csala ig. tanító, Tóth János, Tóth F., Szamcsirer János.

HIREK

Nagyszombat.

A télies hideg idő dacára tegnap egész délután nagy ájtatos közönség látogatta a szent sirokat. A templomokban leborulva imádták a szent sir fölött elhelyezett Oltári szentséget.

A székesegyházban gróf Széchényi Miklós v. b. t. f. megyéspüspök mondotta a szónokiasztán nagy segédlettel. A mise végén a keresztmádás megható szertartása következett. A pontifikáló megyéspüspök háromszoros térdhajítás után közeledett a feszülethez s nagy áhitattal csókolta meg. Utána az egész papság a feszülethez járult, melyet a körmenet a szent sirhoz vitt s ott a hívek serege is oda borult a kereszthez.

A mise közben dr. Géczy József teológiai tanár tartott gyönyörűen átgondolt, magas rőptű beszédet mély hatással.

Az egyház a mai napot az Ur Jézus sirbatételének tisztelésére szenteli. A mai istentiszteleten lesz a tűzszentelés és a húsvéti gyertyaszentelés. Felolvassák az Üdvözítőről szóló őszivetségi jóvendőléseket. Ezután történik a vizszentelés, melyből a keresztit vizét veszik. A székesegyházban délelőlt 9 órakor ünnepélyes szentmise lesz, mely alatt újra megszólalnak a harangok.

A székesegyházban ma este 6 órakor lesz a feltámadás ünnepe, melyet gróf Széchényi Miklós megyéspüspök végez.

A többi templomokban a feltámadási ünnepély sorrendje a következő:

a premontrei rend templomában délután 3 órakor;

az irgalmas rend templomában délután 4 órakor;

a Szent Orsolya-rend zárdatemplomában délután 4 órakor;

a várad-velencei plébániatemplomban este 6 órakor;

a kapucinus rend templomában este 6 órakor;

a Szent-László plébániatemplomban este 7 órakor;

az olasz plébániatemplomban este fél 8 órakor.

*

Megemlítjük itt, hogy a nagybőjt csak ma délig, a déli étkezésre kötelező, délután és este már nincs bőjt.

* A Kath. Kör első Béke-estéje. Az első Béke-estét a Kath. Kör rendezi húsvét hétfőjén és ezen alkalommal egy invenciózus helyi zenészerző, Géczy Lajos, Schlauch b. bornok egykori főtisztje fogja újabb zeneműveit bemutatni és ugyanő fog felolvasást tartani a zenéről. Géczy Lajos zeneműveit, melyeket a királyi párnak ajánlott és amelyet legfelsőbb helyen elfogadásra méltattak, Scharf Károly, a zseniális karnagy hangszerezte szerencsés kézzel. Kiemelkedő száma lesz a koncertjellegű békeünnepélynek *Seregély* Irma gyönyörű hárfajátéka, aki két klasszikus számmal szerepel. Ezek közül az egyik egy trió, melyben a hegedűszóló *Nagy Ferenc* honvédfőhadnagy játsza, akit művészi játékaról már ismer a Kath. Kör közönsége. A harmóniumkíséretet *Resch Mihály* karnagy látja el, aki zenei életünk ismert, népszerű alakja. A Géczy-féle Királyéneket a solo férfiquartett fogja énekelni. Az első Béke-est egész jóvedelme a keresztény sajtó részvénnyökéjét fogja gyarapítani, ezért felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A helyárak igen mérsékeltek. Fenntartott helyek és a 3, 2 és 1 koronás jegyek előre válthatók a Kath. Körben. A részletes műsört legközelebb közöljük. A Béke-est április 1-én délután fél 6 órakor kezdődik a Szent-László-teremben.

* Román miniszterek bucsuja Czernintől. Bukarestből jelentik: Czernin és Kühlmann elutazásánál a közép-európai hatalmak számos alattvalóin kívül Marghiloman minisztereinök és Constantin külügyminiszter is megjelent.

* Az osztrák papok fizetését felmeitették. Bécsből jelentik: A Wiener Zeitung osztrák hivatalos lap ma közli a katolikus papok fizetésének és nyugdíjának felmeítéséről szóló törvényeket.

* Napszámos urak. Csak azért nem tituláljuk őket tekinteteknek, mert nincs bátorságunk megsérteni ezt a derék társadalmi osztályt, amelyre tisztelettel és ámulattal tekintünk fel, mi szegény tekintetes urak, akik iránt sehol a világon nincs semmi tekintet. A napszámos urak a nagyvárad fronton is sok biznyságát adták már kivátságuknak, de gyöngyösi kollegáik most alaposan lepipálták őket. Azt olvassuk, hogy ott a szőlőmunkások ötven koronán alul nem állanak napszámba s a szőlőbirtokosok ebbe az üzletbe ép úgy kénytelenek belemenni, mint a földbirtokosok az aratómunkásoknak abba a követelésébe, hogy csak a termés negyedrésze fejében vállalják az aratást. Igazán érthetetlen, hogy miért nem állunk be mindannyian napszámosoknak.

* Ifjusági előadás a keresztény sajtó javára. Az irgalmas nővérek Immaculata intézetében, a keresztény sajtó javára április 4-én, csütörtökön délután 4 órakor ifjusági színelőadást rendeznek, amelyre az érdeklődőket szívesen látja az intézet. Az előadás műsorát később közöljük. Belépő jegyek az előadásra az intézet munka-osztályában előre is megválthatók.

* A 101-ik gyalogezred aranykönyve.

A cs. és kir. 101-ik gyalogezred pótzászlóaljánál most folynak az adatgyűjtések az ezred történetének a megírásához. „A cs. és kir. 101-ik gyalogezred aranykönyve” cím alatt megjelenő hatalmas mű nemcsak az ezrednek a világháborúban véghezvitt dicsőséges teljesítményeit fogja felölelni, hanem helyet szentel az ezred elesett hőseinek is és azok emlékét is megőrkíteni szándékozik. Hogy ezen nemes és kegyeletes terv keresztülvihető legyen, az elesett 101-es hősök családját és hozzátartozóit arra kéri az ezred pótzászlóaljparancsnoksága, hogy amennyiben hős halált halt rokonai után valamiféle harctéri naplójegyzetek, fényképfelvételek maradtak, azokat lehetőleg a hős halált halt egyén fényképével együtt, az elesett rövid életrajzi adataival és eleste idejének, helyének és körülményeinek rövid megjelölésével szíveskedjenek a következő címre beküldeni: A cs. és kir. 101-ik gyalogezred pótzászlóaljparancsnoksága, az aranykönyv szerkesztőségének. Neuhaus. (Csehország.)

* Felhívás az építő iparosokhoz. Felkérem a testület kötelékébe tartozó összes építő iparosokat, nevezetesen asztalos, ác, bádogos, vízvezeték-szerelő, építész, cserepező, cementező, kályhás, kárpitos, kovács, kőműves, lakatos, géplakatos, szobafestő, mázó, villanyszerelő és az építő iparhoz tartozó összes rokonszakmabelieket, hogy április hó 3-án, azaz szerdán d. u. 6 órakor az ipartestület hivatalos helyiségében fontos gyűlésre okvetlenül és teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Az ipartestület Elnöksége.

* A cs. és kir. 3-as tábori vadászzászlóalj hadialbuma. A cs. és kir. 3. számú tábori vadászzászlóalj egy nagyszabású, örökbecsű emlékmunkán dolgozik, mely munka felőlel mindent, ami a 3-as vadászokkal a nagy világháborúban vonatkozásban volt. A nagyszabású és magas célt szolgáló emlékmunka megalkotásához felkérnek mindenkit, a hősök rokonait és hozzátartozóit is, hogy a birtokukban levő feljegyzéseket, naplójegyzeteket, tábori leveleket, továbbá rajzokat, küldeményeket és 3-as vadászalokat, az illető hős egy fényképét, tudatalán rangja, neve, kitüntetése, civil foglalkozása és pontos címének feltüntetésével a cs. és kir. 3. számú tábori vadászzászlóalj Hadialbumszerkesztő bizottságának Pancsovára beküldeni szíveskedjenek.

* Hibaigazítás. Az „angol pauperizmus” című tegnapi cikkünkben több értelmzavaró sajtóniba csuszott be. A közérdeklődésnél fogva, melylyel ezen Bozóky Alajos tollából eredt cikket olvasó közönségünk fogadta, megjelöljük ezeket a sajtó hibákat. Az első hasábjában a második kikezdés utolsó előtti sorában „akarok” h. „okozok”, u. o. az ötödik kikezdés első sorában „viszony” h. „verseny” és lejjebb (alulról 3. sor) „leszorítsák” h. „leszorítják”, a második hasábjában 10. sor „tetszik” h. „tetszett”, 12. sor „elveszti” h. „elveszté”, a 2. oldal első hasábjában 6. sorban „hit” h. „hét”, u. o. a második kikezdés 7. sorában „behozói” h. „behozni”, u. o. a negyedik sorban alulról „összegyűjti” h. „összegyűjté”, a harmadik hasábjában a második kikezdés 6. sorában alulról „mélységes” h. „mélységei”, olvasandó a herceg neve Pückler Muskan (nem Pöcklen Muskan.)

Angliában 55 év lesz a korhatár.

Budapest, március 29. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az angol kormány elhatározta, hogy a parlamentnek április 6-án összejutésekor törvényjavaslatot nyújt be a katonakötelesek korhatárának 45 évről 55 évre emeléséről.

* **Adományok a katonák husvétjára.** Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök 500 koronát, a lat. szert. káptalan szintén 500 koronát adományozott a katonák husvétjára; az adományokért ez uton mond hálás köszönetet a Vörös-Kereszt jobbíz vezetősége.

* **Népszövetségi mozi.** A Katolikus Népszövetség husvét vasárnapján ismét igen érdekes műsorral mozielőadást rendez. A műsor számai a következők:

1. Messter Sascha (háborús).
2. Úgyes női kocsis (humoros).
3. Az elátkozott fő (életkép).
4. Vájlunk el (vigjáték).
- 5., 6. A pilóta-sors (Nerdisek dráma. A főszerepben Carló Wieth és Clara Wieth).

Az előadás kezdete este 6 órakor.

Kötött és szövöttáru különlegességek! Gyönyörű kötött kabátok, blúzok, selyem és flor harisnyák, keztük, svetterek, trikók, juponok, selyem álaruhák. Nagy választék, méltányos árak. Tisztviselőknak árengedmény. Cziller Imre nagyáruházában.

* **Dusafalva határában fekvő 302 magyar hold kiterjedésű legelő** azonnal bérbeadó. Közelebbi felvilágosítás a **Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnál** Nagyváradon nyerhető.

* **Keresünk egy vizsgázott fűtőt.** Jelenkezni lehet Moskovits Adolf és Fiai r.-t.-nál.

* **Keveset viselt frakk-öltöny eladó.** Cim a kiadóhivatalban.

* **Aszódi Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti Csekoládé Király fiókjába** szebbnél-szebb husvét-i tojások, Kugler Gerbeaud bonbonok megérkeztek.

* **Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek,** előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Megnyilt

Haltenberger Vilmos

kefesző és vegytisztító gyárának második számú felvételi üzlete, Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárúháza, a városháza mellett.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árengedményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B.

* **Megbízható egér- és patkányirtó szer** (mezei egérnek is) méregmentes, embernek és háziállatnak ártalmatlan. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Rákóczi-ut 7-B.

* **Egy ór felvétetik Fekete Sas** részvénytársaságnál.

Azonnali belépésre ujságkihordónőket Váradolaszi, Katonaváros, Újváros és Külvárosra keres a Tiszántúl. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

Butorozott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

* **Istállótrágyát** saját igánkkal házaktól elszállítunk. Telefon 1099.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára K 1-50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B.

* **Egy üzlethelyiség** Nagyteleky és Arany János-utca sarkán levő házban május 1-re, esetleg azonnal kiadó. Értekezni lehet Incze-irodában, Bömer-tér 3.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért.** mert a kitünően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárúháza, városháza mellett.

* **Uridivat Cziller Imre Nagyáruházában.** Férfi- és fiukalapok, nyakkendők, ingek, gallérok, kézleők, zsebkendők, harisnyák, sétabotok, bőrdaruk, pénztárcák, esőköpeny, esőernyők, acélárúk, legolcsóbban. **Tisztviselőknak árengedmény.**

Színház.

Heti műsor:

Szombat: Nagyheti szünet.
Vasárnap délután: Őszi vihar.
Vasárnap este: Kóristalány. (Bérlatszűnetben.)
Hétfő délután: Románc.
Hétfő este: Sztambul rózsája. (Bérlatszűnetben.)

Bérlatszűnet.

A hét folyamán: vasárnap este Kóristalány, hétfőn este Sztambul rózsája bérlatszűnetben kerülnek színre. A bérlők jogait minden bérlatszűnetes előadást megelőző nap déli 12 órájáig tartja fenn a színházi pénztár.

A Színházi Élet Kosáry-albuma.

A színházkedvelő közönség nagyszerű ajándékot kap husvétra a Színházi Élettől, mert valóságos ajándék ennek a népszerű ujságnak husvét-i száma: a Kosáry-album: A legnagyobb sikerű operettnek: a Pacsirtának teljes librettóját közli a Kosáry album, mely írásban és képen ismerteti a nagy primadonna ragyogó pályafutását. Ebben a számban adja a Színházi Élet az országos szépségverseny eredményét.

Megkezdte a lap a világhírű zeneszerzők jegkedvesebb szerzeményeinek közlését és két kotta részletet ad Puccini új operájából. Szomaházy István folytatja izgalmas regényét, „A titokzatos szerzőt”, ismerteti a legújabb színházi eseményeket. Intim Pista el-

pletykálja a legfrissebb híreket és a népszerű rovatok egész sora élénkíti a páratlanul gazdag husvét-i számot, melynek ára K 50 fillér.

Aki 8 K 50 fillérrel negyedévre előfizet a Színházi Életre, ingyen kapja a Kosáry-albumot. Előfizetési ár negyedévre 8 K 50, egész évre 32 K. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körut 29.

A Kóristalány. Faragó Jenő és Komjáthy Károly mulatságos operettje, a Kóristalány husvét vasárnap este kerül színre. Vigh Manci a címszerepben, Tompa Béla a pompás partner szerepben és Gróf László a maga — per excellence — táncos szerepében erősségei a Kóristalány előadásainak, amelyek zsufolt házakat vonzanak.

Románc. Sheldon közkedveft szinjátéka, a Románc tölti be husvét hétfőjén délután a műsort. A népszerűvé lett szinpadí alkotás, mint minden alkalommal, úgy most is telt házat vonz.

Sztambul rózsája. Husvét hétfőjén este a bájos zenéjü Sztambul rózsája kerül színre. Ez a kitünő operette, mely egyike az idény legszámottevőbb slágereinek, most sem veszít hatást, minek bizonyosságul a közönség már most a legélelnekben érdekődik a hétfői előadás jegyeiért.

A Biboros. Hatalmas erejü, mélységes drámát elevenít fel a jövő héten a színház, amely már több ízben és mindannyiszor kiváló sikerrel hozta színre a Biborost. A nagyszabású drámát alkotást elsőrendű szereposztásban elevenítik fel, a címszerepben Bihari Ákossal, akinek ez a szerep egyik legértékesebb alakítása.

A Szultán. Verő György remek zenéjü, bájos operetteje: a Szultán csak nemrég érte meg a Szigligeti színházban pompásan sikerült felújítását, olyan vonzóerőt gyakorolt a közönségre, hogy a színház vezetősége a közönség óhajának engedve, a jövő hét folyamán újból műsorra tűzte a Szultánt. Kedden este kerül színre újból Verő György kitünő operetteje, amelyben Zsigmondy Anna a címszerepben, Kovács Margit Roxelán szerepében, a többi szerepben pedig Kálmán Manci, Békefi Lajos, Szabó Gyula és Stoll Béla arattak sikert. Szigeti Jenő a Szultán keddi előadása keretében új, aktuális kuplékat énekel.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA:

Z. J. Csorvás. Az illető kérjen szabadságot szabályszerűen, szolgálati uton, kihallgatáson. Más mód az, hogy a felesége vagy más hozzátartozója forduljon akár egyenesen a honvédelmi miniszterhez, adja elő a levélben érintetteket, jelölje meg az illetőnek mostani pontos szolgálati beosztását s a nagyon is méltánylandó okok alapján 8 heti szabadságot kérjen. Négy hetet meg fognak adni, kérni azonban inkább többet kell, mint kevesebbet.

Főszerkesztő: Dr. KRÖGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY.

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r.-t.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Szombat
Julius Ceaser

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

VIGADÓ
mozgó-
színház

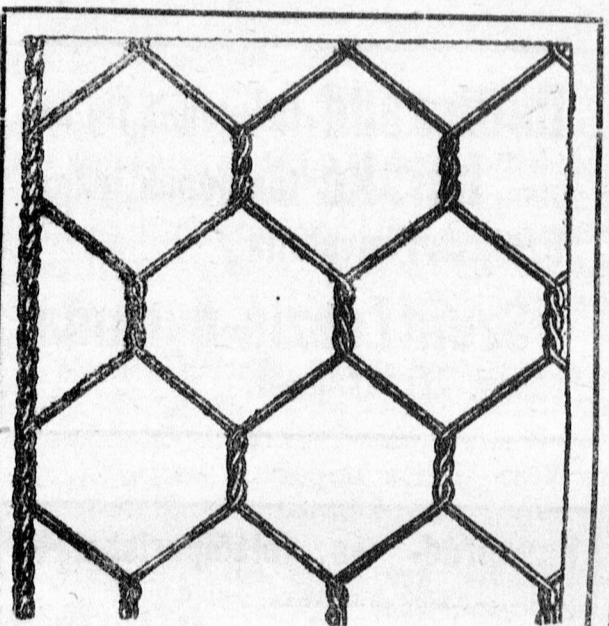
Szombat
Anya és gyermeke

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

URÁNIA
mozgó-
színház

Szombat
Vaskéz.
dráma 3 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
kor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

KERITÉSFONAT 2 mm. vastag
huzalból kapható míg a készlet tart
TARSOLY ÉS RISZTÓ
vaskereskedésében, Rákóczi-ut.

VAS
és rézágyak,

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek : öszsze-
hajtós ágyak eredeti
gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám : 558.

UJSÁGKIHORDÓNÓK

FELVÉTEK

a „TISZÁNTÚL“
KIADÓHIVATALÁBAN.

Biharvármegye alispánjától

5846—1918. szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye alispáni hivatalánál
Nagyváradon előléptetés folytán, to-
vábbá a béli főszolgabírói járásban el-
halálozás folytán üresedésbe jött egy-
egy irodasegédtszti állásra pályázatot
hirdetek.

1. Pályázati határidő: 1918. évi
április 1-től kezdődőleg május hó 13-ig
bezárólag terjedő 6 hét.

2. Mindkét állás a XI. fizetési osz-
tálynak megfelelő évi fizetéssel és az
állomás helyére megállapított évi lak-
pénzzel van jutalmazva.

3. A sajátkezüleg irt pályázati kér-
vényeket a törvényben elüirt minősítést
igazoló okmányokkal felszerelve, a
125.000—902. B. M. számú rendelettel
kibocsátott Vármegyei ügyviteli sza-
bályzat 4. §-ában előirt módon Bihar-
vármegye főispánja méltóságos Mala-
tinszky Lajos urhoz címezve, — a fen-
tebb kitett pályázati határidő alatt hoz-
zám kell benyújtani.

4. Az 1873. évi II. tc. értelmében
mindkét állás betöltésénél az igazol-
ványos altisztek elsőbbséggel bírnak,
azonban a fennálló rendelkezések ér-
telmében a béli járási irodasegédtszti
állásra pályázó igazolványos altisztek,
— legalább is 6 hónapi közigazgatási
szolgálat teljesítését kötelesek szabály-
szerűen igazolni.

Nagyvárad, 1918. márc. hó 28-án.

Fráter Barnabás
alspán.

Feketegyőrösön

(Tenke mellett) 135
kis hold szántóföld
szabad kézből eladó.

Értekezhetni az
Általános Takarékpénztárnál
Nagyvárad, Bémer-tér.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

6170—1918. sz.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala
mint I. fokú iparhatóság, ezennel közhírré
teszi, hogy Moskovits Mór és Fia r.-t. által
felállítani szándékolt műtakarmány gyártó gyár-
telep telepengedélyezése tárgyában f. évi áp-
rilis hó 6-ik napjának délelőtti 10 órájára a
Kolozsvári-utca 12. sz. házhoz helyszini tár-
gyalást tűzött ki, amely körülményről az ér-
dekeltek oly figyelmeztetéssel értesítettnek,
hogy esetleges kifogásaikat a helyszini tár-
gyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben
teendő felszólamlások figyelembe nem fognak
vétetni.

Nagyvárad, 1918. március 22-én.

Gerő Ármin
r. főkapitány.

**Varrólányok és
tanulóányok**

jó fizetéssel
felvétetnek

Kesztenbaum Juliska
fűzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Árjegyzék!

Porcellán mozsár, fűzővel	8.-
Majolika gyümölcs állvány	8.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcs készlet	8.-
Vize készlet csiszolt üvegből	8.-
Boros	8.-
Likör	8.-
Söröskészlet színes aranyozással	8.-
Boroskészlet színes	8.-
Vizekészlet színes	8.-
Likörkészlet színes	8.-
Befőtteskészlet kristály fehé.	8.-
Gyü. öle készlet kristály üvegből	8.-
Majolika fali sórtartó színes	5.-
Majolika vizeskanca színes	5.-
K. nyér kosár színes üveggel	5.-
China ezüst cukortartó	5.-
China ezüst gyümölcs állvány	5.-
Majolika virágvasa színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika dísz figura	5.-
Porcellán főzőlábos	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	40.-
Kávéskészlet színes aranyozással	40.-
Feketés készlet színes aranyozással	80.-
Résdőlőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	120.-
Hidegfelegváltás készlet sz. aranyozással	80.-
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80.-
Fali tűkő színes aranyozott kerettel	25.-
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő	25.-
Teás pohár China ezüst foglalatban	8.-
Teás cseéze szin. finom aranyozással	8.-
Kávé	8.-
Kópócséze	8.-
Főzőlábos barna tüzdőlő füllel	8.-

Nippek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
teli víztartók, Konyhaszeren-
dezési cikkek, Képek, Keretek,
:: Ablak üvegezés. ::

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és dísz műtárgyak nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-s. 13. sz.

Telefonszám 372.

Uj férfiszabó műhely!

Szives tudására hozom a tisztelt uri közönségnek, hogy

URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET MEGNYITOTTAM.

Elvállalom új ruhák készítését a legujabb divat szerint, ugyszintén ruhák fordítását és vasalását mérsékelt áron. Meghívásra házhöz megyek. Kérem a n. é. közönség szives támogatását

Tisztelettel

Hottya Károly

uri-divatszabó

Szent János-utca 42.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szárapincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T. beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyváradai házakra az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLFFA-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő, hédolgos, lakatos, műszerész és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Elektrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálas Tungstram-égők állandóan raktáron.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon

NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében

Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Betűszedő tanulóknak fiú és berakó tanulóknak leány

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda részv.-társaságnál.

Hadapród- és felsőipariskolába való felvételeire, valamint **gimnázium, reál és polgáristákat**

magánvizsgálatra felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el- látást nyerhet. Guttman, Magyar-u. 9. sz.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai

magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfoiyam.

Minden hónapban kezdődik: új ker. tanfolyam **hölgyek részére**

gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy **anuitásos és kamatozó jelzálogkölcsonöket** úgy földekre mint városi bérházakra 15-65 évi időtartamra a legelőnyösebb kamattétel mellett

minden árfolyam levo- nás nélkül

kézpénzben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagy-Várad.

Kapuczinus-utcán a legforgalmasabb helyen

egy bérház,

valamint Fürdő-utcán több családi ház

ELADÓ.

Felvilágosítást ad Dr Imrik Gusztáv ügyvéd, Sal Ferenc-utca 15. szám. Telefon 416.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTAR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 616,

Értesítjük a város t. közönséget, hogy villamos

FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzóámpák a legolcsóbb árban kaphatók. Telefon rendelésre is olyan pák díjmentesen házhöz szállítanak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Eressz éjjel tanyalatos szolgáltatást.

Csillárok, 1/2 wattos világítópapokok 2000 g-erővel.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

& díj-og vetéseket díjmentesen készítünk

Fűszerelő telefonja 65.